

Vyrobít “z ničeho” pandemii a pak za kvartál zlikvidovat ekonomiku o 11%, to je dost “hustý kousek”. Když necháme tuto vládu u vesla déle, je schopna vyrobit i zápornou nezaměstnanost!

- CZ24 News | 30. září 2020

ČESKO: Musím uznat, že vládě se podařil dost hustý kousek. Ekonomika ve druhém kvartále meziročně poklesla o rekordních 11 %, ale na trhu práce to není vidět.

Oficiálně máme dokonce o 62 tisíc víc volných pracovních míst než nezaměstnaných. Takže pokud ryze teoreticky všichni, kteří dnes hledají práci, nastoupí na nějaké nabízené volné místo, stále budou firmy hledat desítky tisíc lidí.

To je famózní. Ale taky to naprosto postrádá ekonomickou logiku. Jak to potom dopadne, až se ekonomice bude dařit? Bude snad nezaměstnanost „záporná“?

Záporná nezaměstnanost je pochopitelně nesmysl. Jen taková úvaha dokládá absurdnost současných čísel. A mohu jít dál: podle oficiálních dat připadá na jedno volné místo v okrese Praha-východ jen 0,1 uchazeče o práci. Takže kdyby zde někdo hledal 10 zaměstnanců, tak se mu v průměru dostaví na pohovor jen jeden. 10 lidí nesežene. A tomu někdo říká krize? Anebo pokud to je krize, co trh práce blbne?

Když se dívám na poslední zveřejněná data z průmyslu, vidím, že produkce reálně meziročně klesla

o 5,0 %. Stavební produkce se v červenci reálně meziročně snížila o 10,4 %. Takže průmysl i stavebnictví se potápí a my hledáme 341 tisíc lidí? Je to tedy vůbec možné?

Jak dokázala vláda při poklesu produkce „zachránit“ trh práce?

Nabízí se hypotéza zpoždění mezi tím, než firma zjistí, že bude muset propouštět, a okamžikem, než se její bývalí zaměstnanci objeví ve statistice nezaměstnaných. Nejprve se totiž rozhoduje, zda bude propouštět. Pak běží dvouměsíční výpovědní lhůta. Pak následují ještě tři platy na rozloučenou, které nenutí nově nezaměstnaného hledat si práci hned. Ve statistice se tím projeví zpoždění několika měsíců.

V Americe nic takového neznají. Tam nezaměstnanost s příchodem korony hned vyskočila, aby dnes už klesala. Naproti tomu naše nezaměstnanost by během podzimu měla ještě růst, americká už klesá.

O kolik by ta naše měla vyskočit? Ekonomika nikdy neklesala tak hodně jako letos. Nemáme s tím zkušenost. Velký propad jsme ale viděli třeba ve druhém kvartále roku 2009. Nicméně tehdy i při nižším propadu ekonomiky hledalo práci o 176 tisíc lidí víc než dnes. Volných míst bylo tehdy o 294 tisíc méně než dnes. Není to divné? Ekonomika je na tom mnohem hůř než tehdy, ale na trhu práce to není vidět. Nezaměstnaných by mělo být o několik stovek tisíc víc!

Druhé vysvětlení (po vysvětlení spočívajícím čistě ve zpoždění) je, že „pomáhá“ vládní program Antivirus. Ten v rámci programu A a B podpořil k 14. září každou pátou firmu a neuvěřitelných 790 tisíc zaměstnanců. Program Antivirus pomohl udržet pracovní místo téměř každému 4. zaměstnanci v soukromé sféře. Celkově tak vláda podnikům pomohla částkou 17,9 mld. Kč. Tímto vysvětlením už začínají čísla sedět.

Pro úspěch bude Antivirus prodloužen až do konce října. Jako na potvoru to zrovna vychází na volby, ale to bude jistě náhoda. Co je důležité: vláda dělá vše pro to, aby do voleb nezaměstnanost nevzrostla.

Nicméně ani následně by neměl přijít dramatický růst nezaměstnanosti. Na program Antivirus má totiž navázat český pokus o německý Kurzarbeit, kdy zjednodušeně řečeno budou lidé dostávat od státu peníze za to, že nechodí do práce na plný úvazek.

Kde je chyba? A proč to nechválím?

Možná, že program Antivirus měl smysl na jaře, kdy byli všichni vyplašení a potřebovali čas na rozkoukání. V září, když přichází druhá vlna, už všichni tuší, která bije. Je tu mnoho odvětví, která sice přežila, ale už dnes vědí, že nebudou fungovat jako dříve. Musí se změnit.

Záchranné programy, které živí ohromné množství lidí, neumožní v ekonomice strukturální změnu, protože neperspektivní firmy budou dál vázat pracovní sílu a sosat ze státní kasy a perspektivní firmy lidi neseženou. Prostě letos jsou volby a za rok zas. Proto ten ohromný počet lidí, které ekonomika hledá a nenachází. **Antivirus vyřadil trh práce ze hry.**

Ekonomika přitom potřebuje změnu struktury. Ukazuje se, že zde máme až moc automobilového průmyslu. Ten se dramaticky změní po celé planetě. Budoucí auta budou jiná než dnešní a česká ekonomika zaspí. Lidé se začínají bát, že se zde budou vyrábět podřadná auta. Ale co byste chtěli v ekonomice, kde neseženete lidi ani za krize?

Velkou otázkou je, co to udělá se mzdami. Oficiální statistika tvrdí, že ve 2. čtvrtletí 2020 vzrostla průměrná hrubá měsíční nominální mzda meziročně o 0,5 %. To, že nominálně mzdy rostou a

ekonomika rekordně klesá, není ale normální. V normální ekonomice by mzdy propadly nominálně i reálně, protože by nebyla práce. **Dnes práce sice není, ale peníze rostou podle vlády na stromech, takže i za krize jsou mzdy vyšší.** To se přitom nestalo jen tak samo od sebe. Někdo to zaplatí. Budou to naše děti. Ty jsme vládními balíčky zadlužili.

Vypne se ekonomika sama, nebo počká na vládu?

Vrchol nezaměstnanosti v Evropě teprve přijde. Velkou neznámou je druhá vlna pandemie, která právě přichází do střední Evropy. Zkušenost se španělskou chřipkou říká, že druhá vlna může být horší než první. Nikdo přitom neví, zda vláda znovu vypne ekonomiku. Dnes sice politici tvrdí, že to neudělají, ale za poslední půlrok jsme už viděli tolik veletočů, že to nelze vyloučit. Stovky tisíc lidí tak mohou být na výplatní pásce státu ještě hodně dlouho.

Možná ale dojde k samovolnému vypnutí ekonomiky i bez politiků. To už vidíme u škol. Ty sice oficiálně fungují, ale v kdejaké třídě se objevila nákaza a celá třída byla odeslána do karantény. Na samovolný lockdown ekonomiky ukazuje např. rohlik.cz. Ten zazářil při prvním vypnutí ekonomiky. Lidé se báli nakupovat fyzicky a nakupovali online. Najednou byl Rohlík přetížen a trvalo řadu dní, než nákup dodal. A včera se mi to samé stalo zase — prvně od ukončení prvního lockdownu. Ekonomika se už zase částečně chová jako při posledním vypnutí.

Záchrana ekonomiky se proto ještě hodně prodraží. Bohužel, právě vinou „záchrany“ nedojde k její modernizaci. Koronakrizi šlo vnímat jako příležitost k velkým změnám. My jsme tuto příležitost ale promarnili a jen se zadlužili.

Autor: VLADIMÍR PIKORA

Zdroj: <https://pravvyprostor.cz>